

ДЖ. Д. СЕЛИНДЖЪР НЕПОЗНАТИЯТ

Превод от английски: нт, 2015

chitanka.info

Прислужницата на вратата на апартамента беше млада и хаплива, и имаше характерния вид на временно наета.

— Кой търсите? — попита тя враждебно младия мъж.

Младият мъж каза:

— Госпожа *Полк* — казал ѝ бе вече четири пъти по грачещия домофон кого търсеше.

Трябваше да дойде в ден, когато няма идиоти, отговарящи на домофона и отварящи вратите. Трябваше да дойде в ден, когато не му идваше да си извади очите, за да се избави от сennата хрема. Трябваше да дойде... не трябваше да идва въобще. Трябваше да заведе сестра си Мати право в любимия ѝ мазен китайски ресторант, после право на матине, после право на влака — без да спира дори веднъж и да вади на показ обърканите си чувства, без да ги навира в очите на непознати. Хей! Може би не е твърде късно да се изхили като кретен, да излъже и да си тръгне.

Прислужницата се отмести от входа, мърморейки нещо за това дали тя е излязла от ваната или още не е, и младият мъж със зачервените очи и скокливото момиченце с него влязоха в апартамента.

Беше грозен, скъп, малък нюйоркски апартамент от вида, който се дава под наем най-често на млади семейства — вероятно защото обувките на съпругата са започнали да ѝ стягат в последната агенция или защото тя обича до захлас начина, по който новият ѝ съпруг носи часовника на китката си.

Всекидневната, където на младия мъж и момиченцето им беше заповядано да чакат, имаше едно кресло в повече и изглеждаше сякаш настолните лампи се размножаваха през нощта. О, но над безумната изкуствена камина имаше някои хубави книги.

Младият мъж се зачуди кой притежаваше и се грижеше за Райнер Мария Рилке и за „Красиви и прокълнати“, и за „Силен вятър в Ямайка“ например. Дали принадлежаха на момичето на Винсънт или на съпруга на момичето на Винсънт?

Той кихна и отиде до интересен и разбъркан куп грамофонни плочи, и вдигна най-горната. Беше стар Бейкуел Хауърд — преди Хауърд да стане комерсиален — изпълняващ „Дебелак“. Кой я притежаваше? Момичето на Винсънт или съпругът на момичето на Винсънт? Той обърна плочата и през капещите си очи се вгледа в парче мръсна бяла лепенка, залепена върху заглавието. Написани върху

лепенката със зелено мастило и печатни букви бяха идентификация и предупреждение: *Хелън Бийбърс — Стая 202, Радънуег — Крадецо, спри!*

Младият мъж измъкна носна кърпа от джоба на панталона си и кихна отново; после той обърна плочата обратно от страната на „Дебелака“. Съзнанието му започна да чува дрезгавия, изискан тромпет на стария Бейкуел Хауърд. След това започна да чува музиката от невъзстановимите години: малките, неисторически, хубави години, когато всички мъртви момчета от 12-и полк бяха живи и на загубени завинаги дансинги отмъкваха партньорките на други мъртви момчета; годините, когато никой, който можеше да танцува, не беше чувал за Шербург или Сен Ло, или Хюртгенската гора, или Люксембург.

Той слуша тази музика, докато зад него сестричката му не започна да се упражнява в оригване; тогава той се обърна и каза:

— Престани, Мати!

В този миг сипкавият, детски, болезнено очарователен глас на пораснало момиче влезе в стаята, последван от самото момиче.

— Хей — каза тя. — Съжалявам, че ви накарах да чакате. Аз съм госпожа Полк. Не знам как ще успеете да ги вкарате в стаята. Прозорците всичките са зле. Но не мога да понасям да гледам оная мръсна стара сграда през... к'во му се казва.

Погледът ѝ попадна на момиченцето, което седеше в едно от допълнителните кресла с кръстосани крака.

— О! — извика тя в екстаз. — Кой е това? Вашето момиченце? *Котенце!*

Младият мъж трябваше по спешност да измъкне носната си кърпа от джоба и да кихне четири пъти, преди да може да отговори.

— Това е сестра ми Мати — каза той на момичето на Винсът. — Аз не съм човекът за прозорците, ако това си...

— Не сте човекът с пердетата?... Какво ви е на очите?

— Имам алергия. Името ми е Бейб Гладуолър. Бях в армията с Винсът Колфийлд — той кихна. — Бяхме много добри приятели... Не ме гледайте, когато кихам, моля. Мати и аз дойдохме в града на обяд и на театър, и си помислих да се отбия и да ви видя, с надеждата, че ще ви заваря вкъщи. Трябваше да телефонирам или нещо... — той кихна отново и когато погледна нагоре, момичето на Винсът го

гледаше втренчено. Изглеждаше елегантна. Можеше да запали пура и пак щеше да изглежда елегантна.

— Ей — каза тя, тихо като за нея; беше от хората, които обикновено викат. — Тази стая е тъмна като в рог. Да идем в моята стая — завъртя се и поведе. Обърната с гръб, каза:

— Вие сте в писмото, което той ми написа. Живеете на място, което започва с *V*.

— Валдоста, Ню Йорк.

Те влязоха в по-светла, по-хубава стая; очевидно стаята на момичето на Винсънт и нейния съпруг.

— Слушай. Мразя тази дневна. Седни на стола. Просто го хвърли *онова* на пода. Котенце, миличко, ти седни тук на леглото с мен — ох, сладурче, каква красива рокля! О, защо дойдохте да ме видите? Не, аз се радвам. Продължете. Няма да ви гледам като кихате.

Никога не би имало начин, дори съвсем в началото, човек случайно да може да се подготви срещу смъртоносната доза, форма и мелодия на тази красота. Винсънт можеше да го предупреди. Винсънт го *беше* предупредил. Разбира се, че беше.

Бейб каза:

— Ами, мислех...

— Слушай, ти защо не си в *армията*? — каза момичето на Винсънт. — Не си ли в *армията*? А? Заради тази новата система с точките ли си навън?

— Той имаше сто и седем точки — каза Мати. — И има пет бойни звезди, но човек носи малка сребърна звезда ако има пет. Не може да имаш пет златни на лентичката. Пет щяха да изглеждат по-добре. Ще изглеждат повече. Но той вече и без това не си носи униформата. Подари ми я. Имам си я в кутия.

Бейб кръстоса крака, както повечето високи мъже правят, поставяйки глезена на коляното.

— Навън съм. Уволних се — каза. Погледна към часовника в чорапа си, едно от най-необичайните неща в този нов свят без битки и ботуши, после към момичето на Винсънт. Беше ли истинска?

— Излязох миналата седмица — каза той.

— Жестоко!

Не й пукаше особено така или иначе. А и защо трябваше да й пука? Тъй че Бейб само кимна и каза:

— Вие, въ... Вие знаете, че Винсънт е... знаете, че беше убит, нали?

— Да.

Бейб кимна отново и размени положението на краката си, поставяйки другия глезен върху другото коляно.

— Баща му ми се обади и ми съобщи, — каза момичето на Винсънт — когато се случи. Нарече ме госпожица Ъ-ъ-ъ. Познавал ме е през целия ми живот и не можа да се сети за първото ми име. Само, че обичах Винсънт и че съм дъщерята на Хауи Бийбър. Мислел си е, че още сме сгодени, предполагам. Винсънт и аз.

Тя сложи ръка отзад на врата на Мати и се вгледа в дясната ръка на Мати, която беше най-близо до нея. Не че имаше нещо с дясната ръка на Мати. Просто беше гола, почерняла и млада.

— Помислих, че може да искате да знаете нещо за всичко това — каза Бейб и кихна около шест пъти. Когато отстрани кърпата си, момичето на Винсънт го гледаше, но не каза нищо. Много объркващо и дразнещо. Може би искаше да прекрати с въведенията. Той помисли и каза:

— Не мога да ви кажа, че той беше щастлив или нещо подобно, когато умря. Съжалявам. Не мога да се сетя за нищо хубаво. Въпреки това, искам да ви кажа всичко.

— Не ме лъжи изобщо. Искам да знам — каза момичето на Винсънт. Тя пусна врата на Мати. После просто седеше без да гледа нещо или да прави каквото и да е.

— Ъ-ъ, той умря сутринта. Той, четирима други войници и аз стояхме около огъня, който бяхме запалили. В Хюртгенската гора. Някаква касетъчна мина падна изведнъж — нито изсвири, нито нищо — и удари Винсънт и трима от другите мъже. Той умря в медицинската палатка на около трийсет ярда от взрива и не повече от три минути след като беше ударен.

Бейб трябваше да кихне няколко пъти на това място. Той продължи:

— Мисля, че имаше твърде силни поражения в твърде голяма част от тялото си, за да може да осъзнае друго освен чернотата. Не мисля, че го заболя. Заклевам се, не мисля. Очите му бяха отворени.

Мисля, че ме позна и ме чу, когато му говорех, но не ми каза изобщо нищо. Последното, което каза беше, че един от нас трябва да донесе дърва за скапания огън — за предпочитане един от по-младите мъже — знаете как говореше — Бейб спря, защото момичето на Винсънт плачеше и той не знаеше какво да направи за това.

Мати се обади, казвайки на момичето на Винсънт:

— Той беше страшно готин. Беше на гости у нас. Е-е-е!

Момичето на Винсънт продължи да плаче с лице в едната си длан, но чу Мати. Бейб се вгледа в ниско изрязаната обувка на крака си и зачака нещо спокойно и смислено, и по-лесно да се случи — като например момичето на Винсънт, страхотното момиче на Винсънт, да не плаче повече.

Когато това се случи — а то се случи бързо — той отново заговори.

— Вие сте женена и аз не съм дошъл да ви измъчвам. Просто си мислех, от това, което Винсънт ми е казвал, че вие сте го обичала много и че бихте искала да чуете тези неща. Съжалявам, че съм непознат със сenna хрема и на път към обяд и матине. Изглежда скапано. Всичко изглежда скапано. Не мислех, че ще има някакъв смисъл, но дойдох въпреки това. Не знам какво ми има откак съм се върнал.

Момичето на Винсънт каза:

— Какво е касетъчна мина? Като снаряд?

Как изобщо човек можеше да знае какво момичетата могат да кажат или да направят?

— М-м... нещо подобно. Снаряд, който пада без свистене. Съжалявам! — извиняваше се твърде много, но искаше да се извини на всяко момиче по света, чийто любовник е бил ударен от шрапнел, защото мините не бяха изсвистели. Много се боеше, че е казал на момичето на Винсънт твърде много, твърде студено. Алергията, мръсната алергия, определено не беше от помощ. Но това, което бе наистина ужасно, е как умът ти искаше да разкаже тези неща на цивилните — това беше много по-ужасно от онова, което гласът казваше.

Умът ти, твоят войнишки ум, искаше точност преди всичко. Що се отнася до детайлите, искаше да бъдеш момчето, което уцелва точката в средата. Не позволявай на никой цивилен да си тръгне с

каквито и да е удобни лъжи, когато историята свърши. Застреляй всички лъжи. Не позволявай на момичето на Винсънт да си мисли, че Винсънт е поискал цигара преди да умре. Не позволявай да си мисли, че се е усмихнал безстрашно или е казал някакви подобрени последни думи.

Тези неща не се случваха. Тези неща не се правеха извън филмите и книгите, освен от много, много малко хора, които не бяха способни да привържат последните си мисли към изчерпаната радост да бъдеш жив. Не позволявай на момичето на Винсънт да се самозалъгва относно Винсънт, независимо колко го е обичала. Насочи погледа си към най-близката, най-голямата лъжа. Затова се върна, затова имаше късмет. Не предавай нито един добър човек. Огън! Огън, приятелче! *Сега!*

Бейб седна симетрично, притисна за кратко чело с меката част на дланите, после кихна около дузина пъти. Използва четвърта чиста кърпа за горящите си, воднисти очи, остави я настрани и каза:

— Винсънт страшно ви обичаше. Не знам точно защо сте скъсали, но знам, че не е било по ничия вина. Останах с това впечатление, от това, което той е говорил за вас... че раздялата ви не е била по ничия вина. Беше ли по вина на някого? Не трябва да ви питам. Нали сте женена. Беше ли по нечия вина?

— Той беше виновен.

— Как така се ожени за господин Полк тогава? — пожела да знае Мати.

— Той беше виновен. Слушай. Аз обичах Винсънт. Обичах къщата му, обичах братята му, обичах майка му и баща му. Обичах всичко. Слушай, Бейб. Винсънт не вярваше *на нищо*. Ако беше лято, той не вярваше, че е лято; ако беше зима, той не вярваше, че е зима. Не вярваше на нищо от времето, когато малкият Кенет Колфийлд умря. Брат му.

— Малкият, по-малкият, по когото толкова си е падал?

— Да. Аз обичах всичко. Заклевам ти се — каза момичето на Винсънт, докосвайки ръката на Мати, почти в унес.

Бейб кимна. Без първо да кихне, той бръкна във вътрешния джоб на самото си и извади нещо.

— Ъ-ъх — каза той на момичето на Винсънт. — Това е стихотворение, което той написа. Без майтап. Взех назаем няколко

плика за писма от него и то беше написано на гърба на единия. Можете да го задържите, ако искате — той протегна дългата си ръка напред, без да успее да избегне удивлението, което лъскавите копчета за ръкавели предизвикаха у него, и ѝ подаде кално-мръсен плик за военна поща. Беше сгънат на две по късата страна и леко раздран.

Момичето на Винсънт го погледна и прочете заглавието, движейки устните си. Тя погледна Бейб:

— О, боже! *Госпожица Бийбърс!* Нарекъл ме е *госпожица Бийбърс!*

Тя погледна отново надолу към стихотворението и го прочете на себе си, движейки устни. Поклати глава, когато стигна до края, но не така, сякаш отхвърляше нещо. После прочете поемата отново. След това я сгъна до съвсем малък размер, сякаш беше нужно да я скрие. Сложи ръката, с поемата в нея, в джоба на якето си и я остави там.

— *Госпожица Бийбърс* — каза тя, гледайки нагоре сякаш някой току-що бе влязъл в стаята.

Бейб, който отново беше кръстосал крака, ги постави един до друг като увертюра към ставане.

— Е — каза той. — Поемата е всичко.

Той се изправи и Мати направи същото. Тогава и момичето на Винсънт се изправи.

Бейб протегна ръка, която момичето на Винсънт своевременно стисна.

— Може би не трябваше да идвам — каза той. — Имах най-добри и най-лоши мотиви... Знаем, че се държа много особено. Не знам какво става. Довиждане.

— Много се радвам, че дойдохте, Бейб.

Това го накара да заплаче и той се обърна, и излезе бързо от стаята към входната врата. Мати вървеше зад него и момичето на Винсънт бавно ги последва. Когато се обърна на площадката извън апартамента, той беше отново добре.

— Можем ли да хванем такси или нещо? — попита той момичето на Винсънт. — Има ли таксита? Дори и не забелязах.

— Може би ще можете да спрете някое. Времето е подходящо.

— Искате ли да дойдете на обяд и на театър с нас? — попита я той.

— Не мога. Трябва... Не мога. Натисни бутона за *нагоре*, Мати. *Надолу* не работи.

Бейб взе отново ръката ѝ.

— Довиждане, Хелън — каза той и я пусна. Пристъпи напред и застана до Мати пред затворената врата на асансьора.

— Какво ще правиш сега? — момичето на Винсънт почти извика към него.

— Казах ти. Отиваме...

— Имам предвид сега, когато си се върнал.

— О! — той кихна. — Не знам. Има ли нещо за правене? Не, шегувам се. Ще правя нещо. Вероятно ще завърша и ще преподавам. Баща ми е учител.

— Хей, иди да видиш някое момиче, което танцува с голям балон или нещо подобно тая вечер, а?

— Не познавам никакви момичета, които танцуват с големи балони. Натисни отново бутона, Мати.

— Слушай, Бейб — момичето на Винсънт каза напрегнато. — Обади ми се някой път, а? Моля. В указателя съм.

— Аз познавам няколко момичета — каза Бейб.

— Знам, но може да обядваме заедно и да гледаме представление. Как-се-казваше може да вземе билети за всичко. Боб. Съпругът ми. Или ела на вечеря.

Той поклати глава и натисна бутона на асансьора сам.

— Моля.

— Добре съм. Недей така... Просто не съм свикнал още с нещата.

Вратите на асансьора се отвориха с трясък. Мати изкрещя „Довиждане“ и последва брат си в кабината. Вратата се затвори с трясък.

По улицата нямаше никакви таксита. Двамата вървяха на запад, към Парка. Трите дълги блока между Лексингтън и Пета бяха мрачни и безцветни, така, както само тази отсечка може да бъде в късния август. Дебел портиер, закривайки цигара в ръка, разхождаше пойнтер покрай бордюра между Парк и Медисън.

Бейб си представи, че по време на цялата Арденска офанзива, човекът е разхождал това куче по тази улица всеки ден. Той не можеше да повярва. Можеше да го повярва, но въпреки това беше невъзможно. Усети, че Мати слага ръка в неговата. Тя говореше като картечница.

— Мама каза, че трябва да видим тази пиеса „Харви“. Тя каза, че харесваш Франк Фей. Тя е за някакъв човек, който говори на заек. Когато е пиян и тъй нататък, говори на един заек. Или „Оклахома!“. Мама каза, че също ще харесаш „Оклахома!“. Робърта Корчан я гледа и каза, че е жестока. Тя каза...

— Кой я е гледал?

— Робърта Корчан. От моя клас. Тя е танцьорка. Баща ѝ си мисли, че е много забавен. Бях у тях и той се опитва да се прави на интересен. Тъпунгер.

Мати замълча за секунда.

— Бейб — каза тя.

— Какво?

— Радваш ли се, че си вкъщи?

— Да, мило.

— Ох! Ще ми счупиш ръката!

Той отпусна хватката:

— Защо ме питаш това?

— Не знам. Хайде да поседим отгоре на автобуса. На открито.

— Добре.

Слънцето беше ярко и горещо, докато пресичаха Пето Авеню откъм страната на Парка. На автобусната спирка Бейб запали цигара и си свали шапката. Високо русо момиче, носещо кутия за шапки, вървеше бързо от другата страна на улицата. По средата на широкия булевард, малко момче със син костюм се опитваше да накара своето малко, спокойно кученце, на име вероятно Тиъдор или Уаги, да стане и да завърши прекосяването на улицата като някой, който се казва Рекс или Принс, или Джим.

— Мога да ям с клечки — каза Мати. — Един човек ме научи. Бащата на Вера Уебър. Ще ти покажа.

Слънцето беше топло върху бледото лице на Бейб.

— Детенце — каза той на Мати, потупвайки я по рамото, — това е нещо, което трябва да видя.

— Окей. Ще видиш — каза Мати.

С ходила, долепени едно до друго, тя направи малък подскок от бордюра до уличното платно, след това обратно. Защо ли това беше нещо толкова хубаво за гледане?

Оригинално заглавие: The Stranger

Автор: J.D. Salinger

Публикувано за пръв път в Colliers, December, 1945

Източник: The Uncollected J.D. Salinger

Превод от английски: нт © 2015

Публикувано за пръв път на български език в chitanka.info, 2016

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.